

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

PRIMLJENO

13. 09. 2021

Poslovni broj: 37 PŽ-3133/2021-3

Europski sud
Tajništvo Suda,
rue du Fort Niedergrünwald,
L-2925 Luxembourg
e-mail: DDP-GrefeCour@curia.europa.eu

Predmet: Zahtjev za prethodnu odluku - Pravosudna suradnja u građanskim stvarima

Sud koji upućuje zahtjev:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u predmetu koji se vodi pod brojem: PŽ-3133/2021, u vijeću sastavljenom od sudaca Branke Šabarić Zovko, predsjednice vijeća, doc. dr. sc. Jelene Čuveljak, sutkinje izjaviteljice i Davora Pustijanica, člana vijeća

Stranke glavnog postupka i njihovi zastupnici:

Stečajni postupak nad dužnikom HANN – INVEST d.o.o., Žbandaj, Žbandaj 59, OIB 22197278532,

Žalba FINANCIJSKA AGENCIJA, Zagreb, Ulica grada Vukovara 70, OIB 85821130368,

Sažeti prikaz predmeta spora u glavnom postupku i relevantne činjenice, sadržaj nacionalnih odredaba koje se mogu primijeniti i prikaz razloga koji su naveli ovaj sud da se zapita o tumačenju odredaba prava Unije:

U ovoj pravnoj stvari rješenjem Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-1022/2016-17 od 27. svibnja 2021. je odbijen zahtjev Financijske agencije za naknadu troška za obavljanje poslova u stečajnom postupku. Protiv navedenog rješenja je Financijska agencija izjavila žalbu pa je predmet dostavljen nadležnom Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske radi donošenja odluke u postupku pravnog lijeka.

Na sjednici sudskog vijeća tri suca održanog 25. lipnja 2021. je donesena odluka da se žalba odbija i potvrđena je prvostupanjska presuda, a prilikom donošenja odluke je vijeće imalo u vidu i raniju odluku istog suda poslovni broj PŽ-2133/2019-3 u kojoj je istaknut isti pravni stav. Predmetnu odluku je sudsko vijeće sastavljeno od tri suca donijelo jednoglasno. Sukladno donesenoj odluci, napisan je

pisani otpravak, odluka je potpisana i dostavljena je sukladno čl. 117. st. 3. Sudskog poslovnika, („Narodne novine“ broj: 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 i 47/20; dalje: Sudski poslovnik) u službu evidencije sudske prakse. Taj članak propisuje između ostalog: „Kod drugostupanjskog suda predmet se smatra dovršenim u trenutku otpravka odluke iz referade suca nakon što je predmet vraćen iz službe evidencije. Služba evidencije dužna je u što kraćem roku od dana prijama spisa isti vratiti u referadu suca. Sudska pisarnica će u daljnjem roku od 8 dana otpremiti odluku sa suda.“

Iz same odredbe čl. 117. st. 3. Sudskog poslovnika proizlazi da ne postoji mogućnost da sudac evidencije ne „evidentira“ spis, ali to nije tako, jer se bez toga ne može otpremiti odluka strankama. Dakle, sudac evidencije ponovo preispituje donesenu odluku na sudu drugog stupnja te je može prihvatiti ili ju vratiti na ponovno odlučivanje (uz pisane primjedbe ili usmene). Stranke u sudskom postupku nemaju informacija o tome da je odluka bila donesena ali da ju je sudac evidencije vratio na ponovno odlučivanje a i ime suca evidentičara se ne navodi u otpravku odluke strankama.

U ovoj pravnoj stvari je 28. lipnja 2021. evidencija sudske prakse vratila odluku u predmetu PŽ-3133/21 bez evidentiranja uz napomenu (predmetni dopis se dostavlja u prilogu):

„... postoje drugačije odluke ovog suda i to poslovni broj P-2847/21 i 2809/21 u kojima je o pitanju izloženo drugačije pr. shvaćanje.

..... da je odluka u ovom predmetu ista kao i odluka PŽ-2133/2019.

U nastaloj situaciji predmet se vraća u vijeće.

Ako vijeće ostane kod svoje odluke predmet mora ići na sjednicu Odjela.“

Uvažavajući prisilne propise, ovo vijeće je na sjednici vijeća održanoj 3. kolovoza 2021. ponovno razmotrilo žalbu i navode pisanog mišljenja suca evidentičara te je donesena odluka da će se postaviti prethodno pitanje u kojem će se istaknuti upravo navedena činjenica kako je o pravnom pitanju (koje se ponavlja u većem broju istovrsnih predmeta) donesena 2019. godine odluka s jednim pravnim stavom, koja je odluka evidentirana i otpremljena strankama, a da su nakon toga izašle odluke s drugim pravnim stavom koje su također evidentirane bez da je održana sjednica odjela i otpremljene strankama, a sada se ističe kako je novija sudska odluka ispravnog pravnog shvaćanja te da će takva odluka biti otpremljena a ako se ostane kod ranijeg shvaćanja, takva odluka ne može biti otpremljena već će se zakazati sjednica odjela.

Na temelju čl. 40. st. 1. Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj: 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18 i 126/19 je propisano:

„(1) Sjednica odjela ili sudaca saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih odjela, vijeća ili sudaca ili kad u jednom odjelu vijeće ili sudac odstupi od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.“

Sukladno čl. 40. Zakona o sudovima, je dakle trebalo sazvati sjednicu odjela u trenutku kada se prvi put pojavila razlika u pravnim shvaćanjima, no evidentirane su odluke s drugačijim pravnim stavom bez postupanja sukladno propisanom postupku.

Time je na neki način „evidencija“ zamijenila pravno shvaćanje bez da su se o istom pravnom pitanju izjasnili svi suci.

Stoga je na sjednici ovog vijeća održanoj 3. kolovoza 2021. vijeće razmatralo sve okolnosti ovog slučaja vezane uz primjenu odredaba čl. 117. st. 3. Sudskog poslovnika i čl. 40. st. 2. Zakona o sudovima te članak 19. Ugovora o Europskoj Uniji (dalje: UEU) koji predviđa sljedeće:

„Sud Europske unije obuhvaća Sud, Opći sud i specijalizirane sudove. On osigurava poštovanje prava pri tumačenju i primjeni Ugovora. Države članice osiguravaju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije.“

i čl. 47. Europske povelje o ljudskim pravima (dalje: Povelja), a koji predviđa sljedeće:

„Svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom. Svatko ima pravo da zakonom prethodno ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. [...]“

te je zaključeno kako je moguće da je odredba koja uvodi u donošenje sudske odluke i suca evidentičara za kojeg stranke ne znaju, koji nije predviđen u procesnim propisima na temelju kojih se provodi postupak u kojem se donosi odluka o pravnom lijeku i koji, iako nije viši sud u konkretnom slučaju može utjecati na određenog suca da mijenja donesenu sudsku odluku, takva da bitno utječe na vladavinu prava i neovisnost sudaca, a naročito jer se ista primjenjuje u svim predmetima pred svim drugostupanjskim sudovima u Republici Hrvatskoj, neovisno o tome da li se u konkretnom slučaju primjenjuje Europsko pravo ili ne.

Činjenica da sudac evidencije, a za kojeg stranke ne znaju, bitno utječe na donošenje odluka se upravo očituje u ovom predmetu gdje je ranije bio iskazan jedan pravni stav, a potom su evidentirane odluke s drugim pravnim stavom, bez da je sazvana sjednica odjela. U ovoj pravnoj stvari je odluka donesena sukladno prvom pravnom stavu, ali sada evidencija zaključuje da to nije ispravno i da se treba donijeti odluka sukladno drugom pravnom stavu inače se mora sazvati sjednica odjela. Dakle, evidencija sudske prakse, a ne sud višeg stupnja je bitno utjecala na sudsku praksu kada je dozvolila da drugačije odluke budu otpremljene bez da je sazvana sjednica odjela svih sudaca.

Smatrajući da je ovo pitanje važno za neovisnosti pravosuđa, a nakon proučavanja prakse Europskog suda (odluka C-896/19), odlučeno je postaviti prethodna pitanja kako bi se mogla donijeti konačna odluka u ovoj pravnoj stvari, jer je i doneseno rješenje o prekidu postupka na temelju čl. 213. st. 1. t. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), do donošenja odluke Europskog suda.

Dodatno se napominje da je slično pitanje već postavljeno u predmetu Europskog suda C-361/21, no u ovoj pravnoj stvari su činjenice nešto drugačije,

stoga je ovo vijeće odlučilo postaviti slično prethodno pitanje, a kako je vremensko razdoblje kratko, moguće je da Europski sud donese jedinstvenu odluku. Naime, postojanje ovakvog oblika evidencije sudske prakse se do sada pravdalo potrebom ujednačavanja sudske prakse, koje načelo je iznimno vrijedno, ali način na koji to evidencija provodi nakon što je donesena sudska odluka je po shvaćanju ovog vijeća u suprotnosti s temeljnim pravom neovisnosti pravosuđa. Kao što je u ovom slučaju razvidno, evidencija sudske prakse odabire koje će odluke biti otpremljene sa suda i kada će izaći odluke drugačije od postojeće sudske prakse a kada neće. Pri tome je možda najvažnija činjenica da stranke ne znaju za ovaj dio postupka, niti je ime suca evidencije transparentno navedeno u odluci koju stranke zaprime.

Dakle, odluka Suda je u ovom pitanju potrebna da bi Visoki trgovački sud Republike Hrvatske mogao donijeti odluku u ovoj pravnoj stvari, a ovo pitanje je u općem interesu za ujednačene primjene prava Unije, vladavine prava, neovisnosti sudaca države članice te djelotvorne pravne zaštite.

Iako nema zakonske osnove, Sudski poslovnik predviđa u spornom dijelu čl. 177. st. 3. da se rad suca na predmetu u drugom stupnju smatra dovršenim tek kada je predmet vraćen iz evidencije odnosno „evidentiran“. Dakle, sudska odluka nije dovršena iako ju je zajednički donijelo sudsko vijeće već je potrebno da istu odluku potvrdi sudac evidentičar, a kojeg određuje Predsjednik suda kao tijelo sudske uprave u okviru godišnjeg rasporeda poslova. Ime suca evidentičara nije poznato strankama. Ovo postoji kao uvjet donošenja sudske odluke niti u jednom zakonu, ali živi u praksi sudova drugog stupnja u Republici Hrvatskoj na temelju Sudskog poslovnika.

Proučavajući praksu i rad drugih sudova unutar Europske Unije nije zamijećeno postojanje sličnih zakona ili praksa koja zahtjeva da donesena sudska odluka bude odobrena od suca koji nije član sudskog vijeća i bez čijeg supotpisa na odluci (presudi ili rješenju) ne može ista odluka biti otpremljena strankama u postupku (putem suda prvog stupnja).

Stoga se postavlja pitanje:

Može li se smatrati da je pravilo iz drugog dijela prve rečenice i druge rečenice čl. 177. st. 3. Sudskog poslovnika, „Kod drugostupanjskog suda predmet se smatra dovršenim u trenutku otprevka odluke iz referade suca nakon što je predmet vraćen iz službe evidencije. Služba evidencije dužna je u što kraćem roku od dana prijama spisa isti vratiti u referadu suca. Sudska pisarnica će u daljnjem roku od 8 dana otpremiti odluku sa suda.“ u skladu s čl. 19. st. 1. UEU-a i čl. 47. Povelje?

Uz ovaj Zahtjev se dostavljaju preslike rješenja Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-1022/2016-17 od 27. svibnja 2021., žalba Financijske agencije, Zapisnik sa sjednice vijeća od 25. lipnja 2021., rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-3133/21 od 25. lipnja 2021., rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-2133/2019-3 od 8. svibnja 2019., dopis suca evidencije od 28. lipnja 2021., rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-2847/2021 od 18. lipnja 2021., Zapisnik sa

sjednice vijeća od 3. kolovoza 2021. te Rješenje o prekidu postupka od 3. kolovoza 2021.

Zagreb, 3. kolovoza 2021.

Sutkinja izvjestiteljica

doc. dr. sc. Jelena Čuveljak

Predsjednica vijeća

Branka Šabarić Zovko

Obavijest o Zahtjevu:

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove